

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/296/2021
Identifikačné číslo spisu: 2116219892
Dátum vydania rozhodnutia: 31.05.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Rumana
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:2116219892.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: SVB NA HLINÁCH 50 - 55, so sídlom Na hlinách 50-55, Trnava, IČO: 37 850 253 zast. Palkovič advokátska kancelária s.r.o., AK so sídlom Kapitúlská 20, Trnava IČO: 47 255 609 proti žalovanému: Ing. L. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XX, Z. zast. Marián Galbavý, advokátska kancelária s.r.o., AK so sídlom Kapitúlská 6, Trnava, IČO: 51 436 108, o zaplatenie 9.081,96 Eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp.zn. 22C/221/2016, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave zo dňa 07. apríla 2021, sp.zn. 24Co/59/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie odmieta.

Žalobca má proti žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Napadnutým uznesením zo dňa 07. apríla 2021, sp.zn. 24Co/59/2020 Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) potvrdil uznesenie Okresného súdu Trnava (ďalej len „súd prvej inštancie“) č. k. 22C/221/2016-256 zo dňa 26. marca 2020, ktorým zamietol návrh žalovaného na zrušenie rozsudku pre zmeškanie z dôvodu zmeškania zákonnej lehoty podľa § 277 ods.3 CSP.

2. Odvolací súd poukázal na to, že súd prvej inštancie napadnutým uznesením zamietol návrh žalovaného na zrušenie rozsudku pre zmeškanie. Súd prvej inštancie na pojednávaní dňa 31. mája 2019 rozhodol spor na základe návrhu žalobcu rozsudkom pre zmeškanie žalovaného (§ 274 CSP) z dôvodu, že sa žalovaný na nariadený termín pojednávania nedostavil, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a svoju neprítomnosť neospravedlnil včas a vážnymi okolnosťami. Rozsudok bol žalovanému doručený dňa 04. júla 2019 fikciou doručenia v súlade s § 111 ods. 3 CSP. Z obsahu spisu vyplynulo, že žalovaný sa najneskôr o rozsudku pre zmeškanie dozvedel 03. októbra 2019 pri nahliadaní do spisu, kedy mu bol vydaný aj rozsudok. Posledným dňom lehoty na podanie návrhu na zrušenie rozsudku bol deň 18. októbra 2019, žalovaný podal návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie až dňa 11. novembra 2019. Žalovaný podal návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie až po uplynutí zákonnej lehoty, súd prvej

inštancie preto jeho návrh zamietol.

3. Odvolací súd mal za to, že súd prvej inštancie vec správne právne posúdil. Poukázal na to, že žalovaný sa o rozsudku pre zmeškanie dozvedel najneskôr 03. októbra 2019, kedy mu bola po nazretí do spisu vyhotovená a odovzdaná jeho fotokópia. Hoci sa žalovaný bránil tvrdením, že subjektívnu vedomosť o dôsledkoch existencie rozsudku pre zmeškanie nadobudol až udelením splnomocnenia zástupcovi zvolenému pre konanie dňa 04. novembra 2019, je jeho odvolacia argumentácia nenáležitá. Nie je v súlade so zákonom, aby pre posúdenie dopadov určitej, zmyslami vnímanej právnej skutočnosti, bola potrebná konzultácia s advokátom. Momentom subjektívneho dozvedenia sa žalovaného o rozsudku pre zmeškanie bolo oboznámenie sa s jeho obsahom dňom nahliadnutia do spisu spolu s prevzatím fotokópie rozsudku pre zmeškanie dňa 03. októbra 2020, avšak návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie podal dňa 11. novembra 2019, teda po uplynutí zákonom stanovenej 15-dňovej lehoty. Ďalšie argumenty žalovaného, preto považoval odvolací súd za nerozhodné, keď súd prvej inštancie jeho návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie zamietol ako oneskorene podaný.

4. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť odvodzoval z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

5. Dovolateľ namietol, že nahliadnutie do spisu a prevzatie fotokópií zo spisu nemôže bez ďalšieho viesť k záveru, že tento moment predstavuje začiatok plynutia lehoty v zmysle § 277 ods. 3 CSP. Súd prvej inštancie mal vziať do úvahy skutočnosť, že nadobudnutie subjektívnej vedomosti o existencii kontumačného rozsudku v sebe zahŕňa zložku zmyslového vnímania určitej skutočnosti, ale aj zložku „rozpoznávaciu“, ktorá sa prejaví v tom, že osoba vie posúdiť dopady určitej, zmyslami vnímanej skutočnosti. Dovolateľ nebol v konaní právne zastúpený a sám oznámil súdu práceneschopnosť a nemožnosť zabezpečiť preberanie zásielok na adrese trvalého pobytu. Bez vedomosti o existencii rozsudku pre zmeškanie 03. októbra 2019 nahliadol do spisu a požiadal o vyhotovenie fotokópií. Skutočnosť, že sa medzi fotokópiami nachádzala aj kópia rozsudku pre zmeškanie, nemôže bez ďalšieho viesť k záveru, že od tohto dňa plynie lehota v zmysle § 277 ods. 3 CSP. Rozsudok pre zmeškanie nebol dovolateľovi doručený, nemal vedomosť o existencii „neprevzatej zásielky“, a vzhľadom na jeho aktivitu v konaní nemohol nadobudnúť dojem, že existencia rozsudku pre zmeškanie má pre neho následky v podobe začatia plynutia lehoty na podanie návrhu na jeho zrušenie. Od skutočnosti, že dovolateľ nahliadol do spisu, nemožno automaticky urobiť záver, že pri nahliadnutí nadobudol vedomosť o tom, že rozsudok pre zmeškanie je právoplatný, nebude už doručený, a že moment nahliadnutia do spisu bez riadneho doručenia rozsudku znamená zásadné právne dôsledky v podobe začatia plynutia lehoty na podanie návrhu na jeho zmeškanie. Dovolateľ až po osobnom prevzatí rovnopisu kontumačného rozsudku s vyznačenou doložkou právoplatnosti a vykonateľnosti, za súčasnej konzultácie s advokátom nadobudol subjektívnu vedomosť o dôsledkoch existencie kontumačného rozsudku, ktorý videl pri nahliadnutí do spisu.

6. Hoci dovolateľ mohol súdu oznámiť svoju práceneschopnosť precíznejším spôsobom, než podaním zo dňa 03. apríla 2019, avšak v čase podania bola jeho pozornosť ovplyvnená objektívnymi vážnymi rodinnými okolnosťami. Uvedená skutočnosť v spojení s tým, že bol počas celého konania aktívny, bránil svoje práva, bol na PN a sám oznámil súdu svoju neprítomnosť na adrese, vedie ho k záveru, že vydanie rozsudku pre zmeškanie bolo prísne formalistické a kontumačný rozsudok mal byť z uvádzaných dôvodov zrušený. Súd prvej inštancie rozhodol na pojednávaní potom, ako mu dovolateľ oznámil neprítomnosť na adrese trvalého bydliska z dôvodu dlhodobej PN a zároveň mal súd prvej inštancie vedomosť o tom, že predvolanie na pojednávanie bolo doručené tzv. fikciou doručenia. Je sporné či boli splnené podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie v zmysle § 274 CSP a či súd prvej inštancie nemal vziať oznámenie o neprítomnosti za ospravedliteľný dôvod neúčasti na úkone.

7. K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolateľ uviedol, že sudy síce aplikovali správnu normu (§ 274 CSP), avšak túto normu nesprávne vyložili, keď použili doslovný gramatický formalistický výklad. Súd mal použiť teleologický výklad § 274 CSP a návrhu na rozhodnutie rozsudkom pre zmeškanie nemal vyhovieť.

8. Dovolateľ navrhol, aby najvyšší súd napadnuté uznesenie odvolacieho zrušil spolu s rozsudkom súdu prvej inštancie zo dňa 31. mája 2019 č. k. 22C/221/2016-221 a vec vrátil na ďalšie konanie a zároveň žiadal priznať nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Dovolateľ zároveň navrhol dovolaciemu súdu, aby odložil vykonateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu ako aj rozhodnutia súdu prvej inštancie, keďže jeho dôchodkový vek, zdravotný stav a výška sporu sú skutočnosťami, pre ktoré by výkon rozhodnutia mohol spôsobiť jeho existenčné problémy, keď realizácia núteného výkonu dovolaním napadnutého rozhodnutia je dôvodom hodným osobitného zreteľa (NS SR 6Cdo/224/2019 zo dňa 29.01.2020).

9. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu poukázal na to, že z obsahu dovolania nevyplýva žiadne konkrétne porušenie procesných predpisov v súvislosti s rozhodovaním o návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie. Prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP je vylúčená § 421 ods. 2 CSP. K návrhu na odklad vykonateľnosti žalobca poukázal na to, že odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia by nemal vplyv na právoplatnosť a vykonateľnosť rozsudku pre zmeškania. Žalobca navrhol, aby dovolací súd dovolanie odmietol a žiadal priznať nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dovolanie odmietol podľa § 447 písm. f) CSP. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

11. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva.

12. Podľa § 277 ods. 2 a 3 CSP ak žalovaný z ospravedlniteľného dôvodu zmeškal pojednávanie vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie, súd na návrh žalovaného tento rozsudok uznesením zruší a nariadi nové pojednávanie. Návrh podľa odsekov 1 a 2 môže žalovaný podať do 15 dní odkedy sa o rozsudku pre zmeškanie dozvedel; o tom žalovaného v rozsudku pre zmeškanie súd poučí.

13. Preskúmaním veci dovolací súd zistil, že dovolateľ 03. apríla 2019 doručil súdu prvej inštancie oznámenie (čl.215), že sa na adrese trvalého pobytu zdržiava veľmi málo, je dlhodobo na PN a nie je možné prebrať doporučenú poštu v plnom rozsahu. Dovolateľ v procesnom postavení žalovaného pritom neoznámil súdu inú adresu na ktorej sa zdržiava hoci o tejto adrese mal vedomosť. Dovolateľ sa na pojednávanie 31. mája 2019 bez ospravedlnenia nedostavil (neprevzal predvolanie v odbernej lehote (doručenka čl.216) a súd prvej inštancie na základe návrhu žalobcu rozhodol rozsudkom pre zmeškanie (č.l. 222). V rozsudku pre zmeškanie súd prvej inštancie o.i. poučil dovolateľa, že ak z ospravedlniteľného dôvodu zmeškal pojednávanie vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie, súd na návrh žalovaného podaný do 15 dní odkedy sa o rozsudku pre zmeškanie dozvedel tento rozsudok uznesením zruší a nariadi nové pojednávanie. Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že rozsudok pre zmeškanie si dovolateľ na adrese trvalého pobytu neprevzal, na základe čoho mu bol doručený fikciou podľa § 111 ods.3 CSP dňa 04. júla 2019. Dovolateľ 03. októbra 2019 na súde prvej inštancie nahliadal do spisu, pričom si dal vyhotoviť fotokópie zo súdneho spisu okrem iného i rozsudok pre zmeškanie. Dňa 15. októbra 2019 dovolateľ doručil súdu prvej inštancie sťažnosť proti uzneseniu o výške trov konania č.k. 22C/221/2016-225 zo dňa 02. septembra 2019, doručené dovolateľovi dňa 27. septembra 2019, v ktorej o.i. poukázal na deň vyhlásenia rozsudku pre zmeškanie dňa 31. mája 2019. Následne dňa 12. novembra 2019 bol súdu doručený návrh dovolateľa na zrušenie rozsudku pre

zmeškanie.

14. Podľa § 277 ods.2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok („CSP“) ak žalovaný z ospravedliteľného dôvodu zmeškal pojednávanie vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie, súd na návrh žalovaného tento rozsudok uznesením zruší a nariadi nové pojednávanie.

15. Podľa § 277 ods.3 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok („CSP“) návrh podľa odsekov 1 a 2 môže žalovaný podať do 15 dní odkedy sa o rozsudku pre zmeškanie dozvedel; o tom žalovaného v rozsudku pre zmeškanie súd poučí.

16. Dovolací súd má zhodne so súdmi nižších inštancií za to, že návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie mal byť podaný do 15 dní odkedy sa o rozsudku dozvedel, pri nazeraní do spisu dňa 03. októbra 2019. Navyše aj zo sťažnosti dovolateľa zo dňa 15. októbra 2019 proti uzneseniu o výške trov konania č.k. 22C/221/2016-225 zo dňa 02. septembra 2019 vyplýva, že dovolateľ mal o rozsudku pre zmeškanie vedomosť.

17. Návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie musí byť podaný do 15 dní odkedy sa žalovaný o rozsudku dozvedel a nie odkedy mu bol tento rozsudok doručený fikciou doručenia. Pojem „dozvedel“ uvedený v § 277 ods.3 CSP znamená faktické oboznámenie sa žalovaného s obsahom rozsudku, napr. aj pri nahliadnutí do spisu.

18. Dovolací súd ďalej poukazuje na to, že pokiaľ dovolateľ 03. apríla 2019 doručil súdu prvej inštancie oznámenie (čl. 215), že sa na adrese trvalého pobytu zdržiava zriedkavo bolo jeho povinnosťou oznámiť súdu inú adresu na ktorú sa mu majú súdne písomnosti doručovať a nie ponechať súd v neistote, ako bude konať so žalovaným a zabezpečiť jeho účasť na konaní. Práve pre tieto prípady vedomej pasivity sporovej strany bol zavedený inštitút rozsudku pre zmeškanie. Súčasne zákon pripúšťa aj opravný prostriedok - návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, ktorý musí byť podaný do 15 dní od reálneho dozvedenia sa žalovaného o rozsudku pre zmeškanie.

19. Podľa § 106 ods.1, písm. a) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok („CSP“) (adresa na doručovanie) ak nejde o doručovanie do elektronickej schránky podľa osobitného predpisu, o doručovanie v osobitných prípadoch podľa § 107 ods. 2 a adresát neuviedol inú adresu na doručovanie, doručuje súd písomnosti fyzickej osobe na adresu evidovanú v registri obyvateľov Slovenskej republiky alebo adresu miesta pobytu cudzinca na území Slovenskej republiky podľa druhu pobytu cudzinca

20. Z dôvodu, že dovolateľ neuviedol inú adresu na doručovanie, súd prvej inštancie mu zásielky, vrátane predvolania na pojednávanie a rozsudku pre zmeškanie, doručoval na adresu trvalého pobytu v zmysle § 106 ods. 1 písm. a) CSP. Nebolo povinnosťou súdu zisťovať inú adresu dovolateľa, na ktorej sa zdržiava, práve naopak dovolateľ bol, v prípade ak chcel, aby mu súd doručoval zásielky na inú adresu, povinný uviesť súdu túto adresu. Ak súdu inú adresu na doručovanie neoznámil, súd prvej inštancie postupoval správne, ak doručoval predvolanie na pojednávanie ako aj rozsudok pre zmeškanie na adresu trvalého pobytu. Tvrdenia dovolateľa, že v čase keď zasielal súdu oznámenie z 03. apríla 2019 nemal vedomosť o adrese, na ktorej sa bude zdržiavať vyvracia potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti dovolateľa z 01. októbra 2018, kde je uvedená adresa na ktorej sa dovolateľ počas pracovnej neschopnosti zdržiaval od 18. októbra 2018, a to obec U. G.. Uvedené oznámenie z 03. apríla 2019 obsahuje oznámenie o nepreberaní zásielok na adrese trvalého pobytu dovolateľom z dôvodu dlhodobej PN, pričom z obsahu tohto podania nevyplýva, že ide o ospravedlnenie sa dovolateľa na procesných úkonoch súdu.

21. Dovolací súd dodáva, že ak by dovolateľ neoznámil súdu inú adresu na doručovanie s vedomím, že na adrese trvalého pobytu sa nebude pravidelne zdržiavať. Následne sa dovolateľ pri nazeraní do spisu dozvedel, že v konaní bol vydaný rozsudok pre zmeškanie a návrh na jeho zrušenie podal až po uplynutí zákonnej prekluzívnej lehoty. To, že odvolací súd odvolanie dovolateľa zamietol, bol procesný postup zodpovedajúci zákonu , ktorý si odvolací súd aj vo svojom rozhodnutí riadne zdôvodnil.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP

22. Podľa názoru dovolateľa je dovolanie prípustné v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP, keď za dosiaľ nevyriešenú právnu otázku považoval otázku prednosti teologického výkladu § 274 CSP pred doslovným gramatickým výkladom.

23. Podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

24. Podľa § 421 ods. 2 CSP dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

25. Podľa § 357 písm. h) CSP odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie.

26. Keďže napadnutým rozhodnutím odvolací súd rozhodol o odvolaní dovolateľa proti uzneseniu podľa § 357 písm. h) CSP, prípustnosť dovolania nemôže v zmysle § 421 ods. 2 CSP založiť ani (prípadné) nesprávne právne posúdenie veci. Prípustnosť dovolania proti napadnutému uzneseniu odvolacieho súdu, ktorú dovolateľ vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. b) CSP, je teda vylúčená podľa § 421 ods. 2 CSP, keďže v prejednávanej veci dovolateľ napadol uznesenie odvolacieho súdu, ktorým tento rozhodol o odvolaní dovolateľa uzneseniu súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie.

27. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti dovolací súd odmietol dovolanie v zmysle § 447 písm. f) CSP.

28. Podľa § 444 ods. 1 CSP dovolací súd môže na návrh odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa.

29. Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP, a preto v súlade s ustálenou súdnou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/144/2019, 4Cdo/108/2019, 9Cdo/72/2020).

30. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

31. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.